

Unieke samenwerking Koopmanspolder

Noord-Hollands
Noorderkwartier

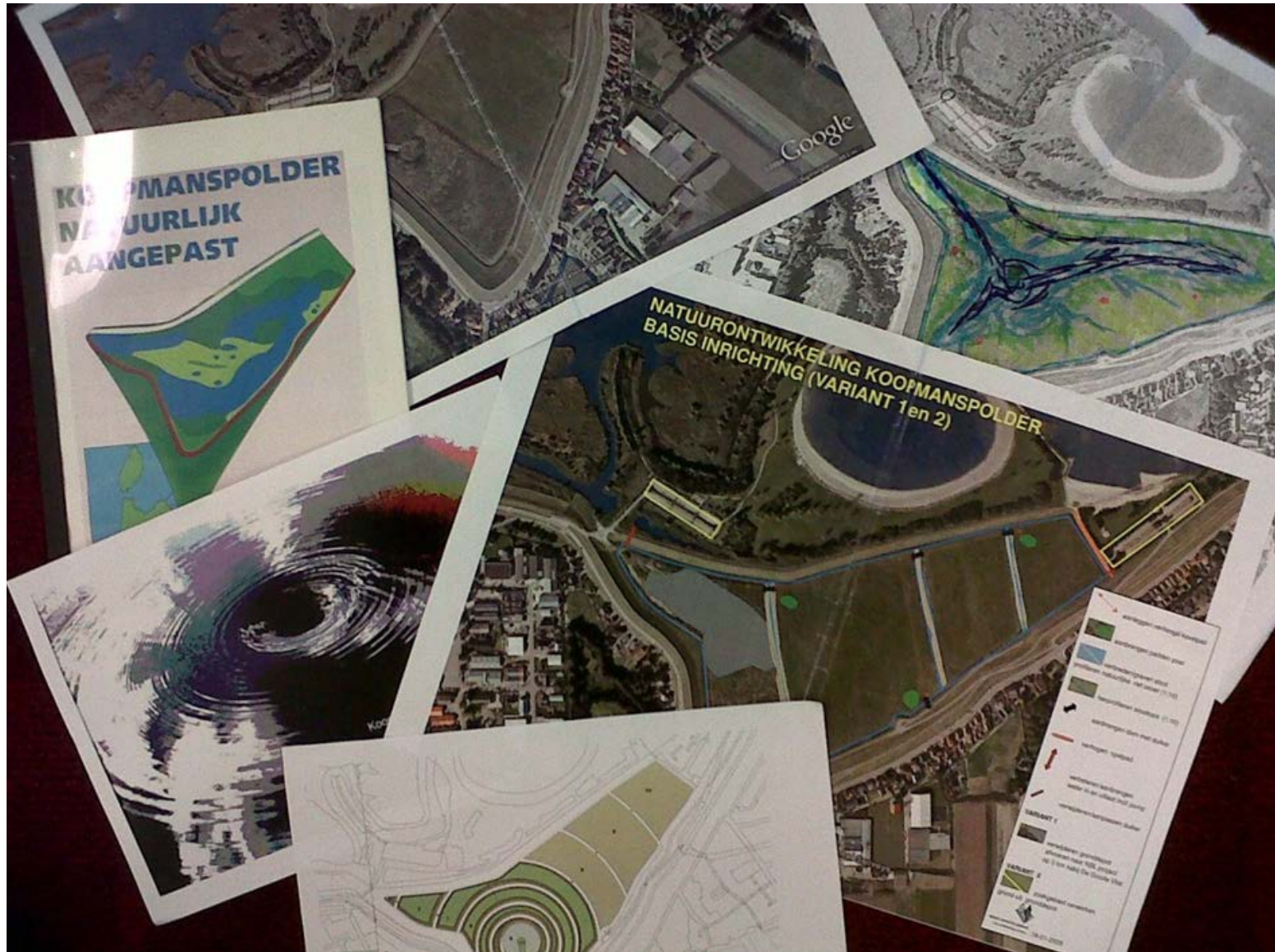
Karel Bruin-Baerts, 27 oktober 2016

Ligging plangebied

De Koopmanspolder (16 ha) aan de kust van het IJsselmeer bij Andijk-Wervershoof

Vele plannen voor de Koopmanspolder

Stapelning van opgaven

- Provincie inrichting van de EHS
- HHNK opruimen gronddepot
- Rijkswaterstaat op zoek naar proeftuin
- Behoeftre recreatie mogelijkheden

Beeldend kunstenaar Ben Raaijman

Open proces en grote betrokkenheid vanuit de omgeving

- Grondwateroverlast
- Toename van ganzen
- Overlast van muggen
- Onze achtertuin
- Westfriese Omringdijk

Bewonersavond

Specialisten bijeenkomsten Vis en Water

Lokaal van informatie voorzien

Vrijwilligersgroep voor monitoring

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Functies polder

- Natuurgebied
- Recreatie
- Kunst en cultuurhistorie
- Proefpolder voor peilbeheer

Verschillende persoonlijkheden vormen een goed team

Koopmanspolder uniek samenwerkingsverband

Project wordt gedragen

Trots Trofee 2014

Watersymposium HHNK, jaar van de ruimte

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Provincie
Noord-Holland

Directie: Dienst Landelijk Gebied 030-234 44 35

Inrichting Koopmanspolder
Gereed: Maart 2013

Samen werken aan natuur, landschap
en waterbeheer voor de toekomst

Deltares
Enabling Delta Life

GEMEENTE
Medemblik

Dienst Landelijk Gebied
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en innovatie

Rijkswaterstaat
Ministerie van Verkeer en Waterstaat

BROEDPOLDER GANZEN

VRIDAG 23 MEI 2014

12 Regionaal

West-Friesland

Pionieren in de polder

De Koopmanspolder bij Andijk is helemaal op de schop gegaan. De polder fungeert als open laboratorium voor het waterbeheer van de toekomst. Vogels en vissen varen er wel bij.

Luchtfoto van de Koopmanspolder.

Connie Vertegaal
Landbouworganisatie

Andijk is 'zons ging de zee hier teken, maar die tijd komt nooit weer'. Deze regel van de beroemde Zuiderehallade gaan niet op voor

Een blik van boven op het landschapskunstwerk van Ben Raaijman.

De Koopmanspolder. Het water dat ooit in Andijk West tegen de Omringdijk kleefde, komt wel terug. Niet, het is al terug. De Koopmanspolder - een eeuwenoude buitendijkse polder, ontstaan door aanlibbing van land en klei - was altijd agrarisch productief. Er stond een boerderij, er liepen koeien en er kwam kool van het land. Maar de laatste agrarische heeft de polder alweer enige tijd geleden vertrokken. Hier polderde tussen Andijk en Wierwoud is de boerderij jaren een soort open laboratorium. Provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat, Ingenieursbureau Deltareg en het Hoogheermeerschad bereidde zich hier voor op de stijging van de zeespiegel en de verandering van het klimaat, zoals die wordt voorspeld. De theorie van de klimaatverandering is dat periodes van extreme natheid en droogte elkaar gaan afwisselen. Daar moeten we ons op voorbereiden. Dat dat zijn situatie die we in de Koopmanspolder gaan nabootsen", zegt Andijkse Rijkswaterstaat aanwettenden is bij het project. "Het is de proeftuin voor het waterbeheer van de toekomst".

In maart is er water ingelaten, het polderdijk steg twintig centimeter. Het oostelijke deel van de polder is nu draagbaar, een ideale situatie voor vogels. Volgens jaar is de polder weer droog (de sluis is gesloten) en in 2016 staat het water even hoog als het peil van het Dordrechtse zeepeil. Het is de polder, inderhaal meer hoger dan nu. Dit hoge waterpeil kan in de toekomst nodig zijn. De Koopmanspolder kan bij extreem hoog water als noodberging fungeren om het waterpeil in het Dordrechtse kustland te verlagen. Achter de voorover, ontstaat zo een 'achterover' een stuk ingepolderd water achter het vasteland.

Poldermuseum

Andijk is Meer weten over de Koopmanspolder? In het Poldermuseum in Andijk is tot en met maart nog een expositie over de Koopmanspolder. De polder bekijkt kan via het wandelnet op de dijk. Vanaf 10 juli tot en met 10 oktober is de polder zelf ook opengezet voor wandelaars (de beperking is om benodigde en overvloedige vogels niet te verstoren). Er leidt een pad naar het midden van het kunstwerk.

FOTO KWART VAN DE BURGERSCHIEDEN

FOTO KWART VAN DE BURGERSCHIEDEN

dat het polderdijk als kraamgebied voor jonge vis zal fungeren. Het moentje bij de waterlaan brengt ook een lichte stroming in het water tussen de dijken van de Koopmanspolder op gang. Vijfwilgen houden bij hoe de vloed en de vloedstroom zich in de polder ontwikkelen. Ook wordt er

onderzocht hoe de dijk reageert op de sterkte schommelingen in het waterpeil. "We willen dan weten wat de gevolgen zijn voor de veiligheid. Hoe reageert de dijk daaronder", zegt Doef. De Koopmanspolder is het eerste gebied in Nederland waar het concept van de achterover gestalte

trijgt. Behalve het onderzoeken van de gevolgen voor de veiligheid en de natuur willen Rijkswaterstaat, Deltareg en het Hoogheermeerschad de komende jaren in de Koopmanspolder ook nieuwe manieren ontdekken om geld te verdienen in een draagbare, droge of natte polder.

Andijkse Rijkswaterstaat aanwettenden bij het onder water gezette gedeelte van het polderdijk.

FOTO KWART VAN DE BURGERSCHIEDEN

De kernhaan en de pijlstaart zijn al geproefd in de Koopmanspolder. Maar geld verdienen met bijvangst is nog wel een paar bruggeten te ver. De visserij biedt wel veel mogelijkheden. Als het polderdijk als kraam- of paaijgebied meent, is het de spier of de beroepsvisserij hiervan profiteren. "Als de sportvisserij gaat jaarlijks een miljoen euro om", zegt Rijkswaterstaat. "De beroepsvisserij is veel kleiner en draagt bovendien drie jaar helemaal op slot te gaan, zodat de visstand zich kan herstellen. Maar ook daarbij kan een succesvol kraamgebied van jonge vis van gewilde bereiding zijn."

Zet water Deel niet ook kansen voor de land- en tuinbouw, zoals de teelt van komkommers, gewassen. "Op Texel worden allerlei zilde gewassen geteeld. Hier moeten ook mogelijkheden zijn, zoals de teelt van voedsel. "Zet water is een derde ding. "Daarvan hebben we hier een geschikte voorraad, want we weten meer doen. Wij laten miljaarden kubieke meters gewas in de zee in lopen. In Zuid Europa is er een groot tekort aan zoet water. Daar ligt een gat in de markt. Wij gaan hier als overheidsinstelling natuurlijk niet aan verdienen, maar wij willen meedelen met zoden naar innovatie en ondernemers faciliteren om hun ideeën uit te voeren."

VRIDAG 23 MEI 2014

13 Regionaal

West-Friesland

De viertrondige waterlaan.

Dauwtrappen in de polder

Andijk is Op Helderavandag de zon op zien komen in de Koopmanspolder. Deltareg en het Hoogheermeerschad van de Dauwtrappen in de Koopmanspolder gaan dit bijzondere moment meemaken. Ze moeten er wel erg vroeg aan toe zijn. De activiteit start om 5 uur. De dauwtrappen maken een wandeling bevestigd door vrijwilligers van de natuurvereniging KNNV. Die kunnen van alles vertellen over de vogels die het polderdijk hebben ontdekt sinds het water er is ingelaten. De start is op 20 mei om 5 uur bij de parkeerplaats achter de dijk bij de Voorover (ter hoogte van restaurant Dijkhuis, Dijkweg 390). Na de wandeling ontbijten de deelnemers met elkaar in de Kapel van de Middeleeuwen in Andijk. Alleen voor het ontbijt moeten mensen zich opgeven, dat kan tot woensdag via 06-239999. De kosten voor het ontbijt zijn 4 euro.

14

HOOGSTANDIE

Takel Roel Smits | Fotografie Marcel Molle

KOOPMANSPODER: PROEFTUIN VOOR TOEKOMST WATERBEHEER

In West-Friesland, in de kleine Koopmanspolder aan de rand van het IJsselmeer, wordt geëxperimenteerd met alternatieve vormen van waterbeheer. Experimenten die wellicht van groot belang voor de toekomst van grote watersystemen.

[Click to read](#)

Een bulwiel (gemaakt door Flakflow Innovation) zorgt ervoor dat vissen gemakkelijk in en uit kunnen zwemmen

Een groot watersysteem moet kunnen ademen. Met die overtuiging kwam Roel Doel, adviseur waterinnovatie bij Rijkswaterstaat, een paar jaar geleden terug van een studiereis naar een merengebied op de grens van Estland en Rusland. Die ervaring vormde de basis voor het experiment met een zogeheten 'achteroever' van het IJsselmeer: de Koopmanspolder, niet ver van het Westfriese dorp Andijk. Deze Koopmanspolder geeft het IJsselmeer – als het nodig of wenselijk is – extra ruimte en biedt kansen om na te gaan welke nuttige functies zoetwater in de polder kan vervullen en hoe het concept kan bijdragen aan de waterveiligheid. Eigenlijk ook een soort 'bouwen met de natuur'.

In de Koopmanspolder wordt daarom vanaf deze zomer in elk geval drie jaar lang geëxperimenteerd met wisselend peilbeheer: dit seizoen volgt de waterstand het natuurlijke seizoenspeil, volgend seizoen wordt een proef genomen met uitdroging en in 2016 komt er (bij wijze van calamiteitsoverloop) anderhalve meter water in het polderdijke te staan. Bij het project zijn naast Rijkswaterstaat ook onderzoeksinstituten

H2O

15

De Koopmanspolder: een item achter de ringdijk, naar een ontwerp van kunstenaar Ben Raaijman

Deltares, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de provincie Noord-Holland betrokken. De vier ontvangers voor het idee van de achteroever, dat ook prima past bij de plannen voor natuurontwikkeling in deze regio, in 2011 de WOW-prijs (voor samenwerking op het gebied van waterinnovatie).

De eerste experimenteerervaringen zijn het vermelden waard. Vrijwel onmiddellijk nadat de polder gedeeltelijk onder water was komen te staan, was het aantal vogels al bijna niet meer te tellen. Naast kakmoesvrouwen en andere te verwachten soorten, konden ook meer bijzondere soorten als de komphaan en de pijlstaart geteld worden. 'Ook de visstand in het gebied begint zich geleidelijk te ontwikkelen', zegt Roel Doel. Dat was ook te verwachten, want het water vanuit het IJsselmeer wordt met behulp van een visvriendelijke buisviszool de polder ingebracht en die polder lijkt met zijn ondieptes en vele rietkragen een ideaal paai-gebied voor zoetwatervissen als snoek en paling. De praktijk zal het leren.

De komende jaren hopen de betrokken partijen vooral veel te leren van dit experiment op beschieden schaal. Intussen wordt overigens ook verder gedacht. Ligt in de Koopmanspolder het accent op natuur en visstand, in de toekomst wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van landbouw (bijvoorbeeld in de vorm van drijvende of zilte toetel), maar wellicht ook voor het kweken van consumptievissen. Daarvoor heeft Rijkswaterstaat een locatie in de Wieringermeer op het oog.

De Koopmanspolder is van 15 juli tot 15 oktober opengesteld voor publiek. Wie meer wil weten over het concept kan terecht in het Poldermuseum, Dijkweg 319, Andijk, waar een speciale tentoonstelling over het experiment met de achteroever is ingericht. Rijkswaterstaat heeft verder een videoproduktie laten maken. Deze is te bekijken door gebruik te maken van de QR-code of te kijken op Youtube (zoekterm Koopmanspolder)

Minister van I&M op bezoek

Buitenlands bezoek (Japan) in Koopmanspolder

Schoolklassen leren over waterbeheer nav Koopmanspolder

2014

2015

2016

Wat zijn effecten van een ander peil op:
Waterkwantiteit, waterkwaliteit, natuur
en leefomgeving

- 1e jaar waterpeil volgt seizoenen (2014)
- 2e jaar extreem uit laten drogen (2015)
- 3e jaar nabootsen calamiteit (2016)